

مدل‌سازی و کنترل هیبرید سرتاسری مبدل DC-DC باک-بوست

به وسیله سیستم‌های دینامیکی- منطقی مخلوط

محمد هجری

MOSFET^۳ها منشاً کلیدزنی کنترل شده و دیودها عامل کلیدزنی کنترل نشده هستند. روش کلاسیک برای مدل‌سازی و کنترل مبدل‌های الکترونیک قدرت مبتنی بر روش متوسطگیری است که بر اساس آن پدیده‌های سوئیچینگ در مبدل الکترونیک قدرت توسط تکنیک‌های متوسطگیری حذف گردیده و در نتیجه، دینامیک مبدل، تنها با متغیرهای پیوسته توصیف می‌شود [۳]. فرض اساسی حاکم برای استخراج مدل‌های متوسطگیری شده این است که در آن فرکانس کلیدزنی در قیاس با دینامیک کند مبدل باید بالا باشد. همین عامل باعث می‌شود مدل‌های متوسطگیری شده، مدل‌هایی تقریبی باشند که تنها دینامیک کند مبدل را مدل کرده و از دینامیک‌های فرکانس بالای مبدل صرف نظر کنند. چنین تقریب‌هایی باعث محدودشدن فضای جستجو برای کنترل کننده‌هایی می‌شود که بر مبنای مدل‌های متوسطگیری شده طراحی می‌گردند [۴]. علاوه بر کاهش دقیق مدل‌سازی در اثر حذف پدیده‌های سوئیچینگ، محدودیت دیگر این روش مدل‌سازی این است که تنها قادر به مدل‌سازی رفتار مبدل در مدار کاری پیوسته و یا ناپیوسته است. در نتیجه هر گونه تحلیل برای اثبات پایداری و مقاومت‌بودن^۴ کنترل کننده‌های طراحی شده بر اساس مدل‌های متوسطگیری شده، تنها برای یک مدار کاری پیوسته و یا ناپیوسته معتبر خواهد بود.

روش‌های مختلف برای مدل‌سازی و کنترل متوسطگیری نشده و یا هیبرید مبدل‌های الکترونیک قدرت ارائه شده است. اکثر این روش‌ها دارای این اشکال عمده هستند که روش مدل‌سازی و کنترل آنها تنها قابل اعمال بر یک مدار کاری مبدل، اعم از مدار کاری پیوسته^۵ (CCM) و یا مدار کاری ناپیوسته^۶ (DCM) هستند. از دیدگاه نظریه سیستم‌های هیبرید این امر متناظر با پرداختن به مدل‌سازی و کنترل سیستم‌های هیبریدی است که تنها دارای پدیده‌های سوئیچینگ کنترل شده و یا فقط از نوع کنترل نشده هستند. در برخی موارد از قبیل [۵] و [۶] اگرچه مدل‌های دقیقی با در نظر گرفتن کلیه دینامیک‌های مبدل ارائه شده، ولی کنترل کننده‌ای که بتواند بر مبنای چنین مدل‌هایی طراحی شود مطرح نشده است. در [۷] و [۸] پایدارسازی مبدل‌های رزونانسی سری بر مبنای مدل خطی تبارتکه‌ای^۷ ارائه گردیده و لی تنها مدار کاری پیوسته مبدل در نظر گرفته شده است. در [۹] و [۱۰] مدل مبدل پیوست در قالب یک اتومات‌ای هیبرید گسسته- زمان^۸ (DHA) استخراج و کنترل پیش‌بین برای آن طراحی شده است. روش بهینه‌سازی مورد استفاده در کنترل کننده طراحی شده مبتنی بر شمارش کلیه حالات ممکن متناظر با تمام متغیرهای

چکیده: این مقاله به ارائه یک مدل جدید برای مبدل DC-DC باک-بوست با در نظر گرفتن پدیده‌های سوئیچینگ کنترل شده و کنترل نشده در دو مداری پیوسته و ناپیوسته می‌پردازد. این مدل بر اساس نظریه سیستم‌های هیبرید و با استفاده از مدل سیستم‌های دینامیکی- منطقی مخلوط (MLD) و یک نوع بهبودیافته این سیستم‌ها موسوم به سیستم‌های دینامیکی- منطقی مخلوط توسعه یافته (EMLD) ارائه می‌گردد. روش مدل‌سازی پیشنهادی در مقایسه با مدل‌های MLD و EMLD موجود از تعداد متغیرهای گسسته و نامساوی‌های کمتری برخوردار بوده و در نتیجه منجر به کاهش پیچیدگی در ساختار مسئله بهینه‌سازی مخلوط و زمان حل آن در کنترل کننده‌های پیش‌بین متناظر می‌شود. این برتری از طریق مقایسه روش پیشنهادی با کارهای مشابه قبلی و همچنین کنترل کننده‌های کلاسیک از نوع تناوبی- انتگرالی (PI) مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. مضاف بر این، چالش‌های اثبات پایداری برای سیستم حلقه بسته، مورد بحث قرار گرفته و در این ارتباط، چشم‌اندازهایی برای کارهای تحقیقاتی آینده مطرح شده است. رفتار حالت ماندگار و گذرای سیستم حلقه بسته در رنج وسیعی از نقاط کاری، نشان از عملکرد مطلوب این سبک از مدل‌سازی و کنترل برای مبدل باک-بوست دارد.

کلیدواژه: سیستم‌های هیبرید، سیستم‌های دینامیکی- منطقی مخلوط توسعه یافته (EMLD)، کنترل پیش‌بین، مبدل باک-بوست.

۱- مقدمه

نظریه سیستم‌های هیبرید^۱، زمینه پژوهشی نوینی است که در برگیرنده حوزه‌های تحقیقاتی دیگری از قبیل نظریه مدار، کنترل، سیستم‌های دینامیکی و کامپیوتر است. هدف اصلی این حوزه پژوهشی، ارائه روش‌هایی برای مدل‌سازی، کنترل و تحلیل دسته‌ای از سیستم‌های دینامیک حاکم بر آنها از طریق سوئیچینگ بین چندین دینامیک پیوسته، حاصل شده و موسوم به سیستم‌های هیبریدی هستند [۱] و [۲]. در این ارتباط، مبدل‌های الکترونیک قدرت از بهترین نمونه‌های سیستم‌های هیبریدی می‌باشند که در آن دینامیک پیوسته مربوط به هر یک از تپولوژی‌های مدار با یک متغیر حالت گسسته نشان داده شده و توسط سوئیچینگ‌های کنترل شده و کنترل نشده متحول می‌گردد. در مبدل‌های الکترونیک قدرت، رفتار پیوسته مدار از قبیل تحول متغیرهای حالت جریان و ولتاژ، توسط المان‌های پسیو همچون سلف و خازن نشأت می‌گیرد. از طرف دیگر ادوات کلیدزنی از قبیل ترانزیستورهای دوقطبی با گیت عایق شده^۲ IGBT‌ها و ترانزیستورهای اثر میدانی اکسید فلز

این مقاله در تاریخ ۱۹ شهریور ماه ۱۳۹۶ دریافت و در تاریخ ۲۱ تیر ماه ۱۳۹۷ بازنگری شد.

محمد هجری (نویسنده مسؤول)، دانشکده مهندسی برق، دانشگاه صنعتی سهند، تبریز، ایران، (email: hejri@sut.ac.ir).

1. Hybrid Systems
2. Insulated-Gate Bipolar Transistor

3. Metal Oxide Field Effect Transistor
4. Robustness
5. Continuous Conduction Mode
6. Discontinuous Conduction Mode
7. Piecewise Affine Systems
8. Discrete-Time Hybrid Automata

می‌تواند منجر به افزایش راندمان کاری مبدل گردد چرا که قابلیت‌های دو مبدل باک و بوسť با ساختار واحد مبدل باک- بوسť فراهم می‌شود. البته در کنار این برتری‌ها باید توجه داشت که مبدل‌های باک- بوسť دربرگیرنده پیچیدگی‌های هر دو نوع مبدل باک و بوسť نیز هستند و در نتیجه کنترل آنها به مراتب مشکل‌تر از مبدل‌های باک و بوسť به تنها بیان می‌باشد. چالش‌های ذکر شده ایجاب می‌کند مبدل‌های الکترونیک قدرت در قالب سیستم‌های هیبرید با در نظر گرفتن توأم پدیده‌های سوئیچینگ کنترل شده و کنترل نشده مدل‌سازی و کنترل شوند. در این ارتباط، هدف از این مقاله مطرح کردن یک روش مدل‌سازی و کنترل جامع برای مبدل‌های الکترونیک قدرت بر اساس نظریه سیستم‌های هیبرید است به نحوی که قادر باشد کلیه دینامیک‌های مبدل را در مدهای کاری پیوسته و ناپیوسته مدل‌سازی و کنترل نماید.

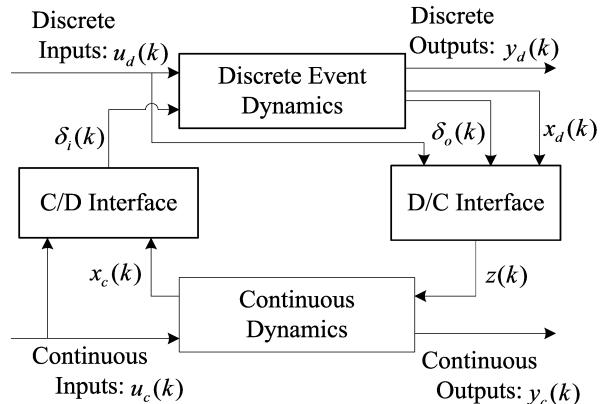
در ادامه، بخش‌های آتی مقاله بین صورت می‌باشند: اصول مدل‌سازی بر اساس سیستم‌های دینامیکی مخلوط در بخش دوم تشریح می‌شود. در بخش سوم، مدل‌سازی MLD و EMLD مبدل باک- بوسť ارائه می‌گردد. بخش چهارم اختصاص به انتخاب تابع هزینه و طراحی کنترل کننده پیش‌بین دارد. در بخش پنجم، نتایج شبیه‌سازی و تحلیل آن ارائه می‌شود. در بخش ششم مسئله پایداری سیستم حلقه‌بسته از نظر چالش‌های رویه‌روی آن مورد بحث و بررسی قرار گرفته و سرانجام نتیجه‌گیری مقاله در بخش هفتمنه ارائه می‌گردد.

۲- سیستم‌های دینامیکی منطقی مخلوط (MLD)

سیستم‌های هیبرید گسسته‌زمان در قالب مدل MLD در [۱۷] ارائه شدند. ایده اصلی در سیستم‌های MLD تبدیل عبارات منطقی و محدودیت‌های یک سیستم دینامیکی پیچیده از طریق حسابان گزاره‌ای به نامساوی‌های منطقی مخلوط است. در حالت کلی سیستم MLD را می‌توان به صورت (۱) توصیف کرد

$$\begin{aligned} x(k+1) &= Ax(k) + B_u u(k) + B_\delta \delta(k) + B_z z(k) + B_e \\ y(k) &= Cx(k) + D_u u(k) + D_\delta \delta(k) + D_z z(k) + D_e \\ E_\delta \delta(k) + E_z z(k) &\leq E_u u(k) + E_x x(k) + E_e \end{aligned} \quad (1)$$

که $\{x_c^T, x_d^T\}^T \in \mathbb{R}^{n_c} \times \{0, 1, 2, \dots\}$ پارامتر گسسته‌زمان، $u \in \{u_c^T, u_d^T\}^T \in \mathbb{R}^{m_c} \times \{0, 1\}^{m_d}$ بردار حالت هیبرید، $u \in \{u_c^T, u_d^T\}^T \in \mathbb{R}^{m_c} \times \{0, 1\}^{m_d}$ بردار ورودی هیبرید و $y = [y_c^T, y_d^T]^T \in \mathbb{R}^{p_c} \times \{0, 1\}^{p_d}$ بردار خروجی هیبرید با هر دو مؤلفه حقیقی و دو دویی^۴ را نشان می‌دهد. همچنین $A, B_u, B_\delta, B_z, B_e, C, D_u, D_\delta, D_z, D_e, E_u, E_\delta, E_z$ و E_e ماتریس‌های با مقادیر حقیقی و ابعاد مناسب هستند. علاوه بر این $\delta \in \{0, 1\}^{n_d}$ و $z \in \mathbb{R}^{n_z}$ به ترتیب بردار متغیرهای گسسته و پیوسته کمکی می‌باشند. مدل عمومی MLD در قالب یک اتوماتای هیبرید گسسته‌زمان در شکل ۱ نشان داده شده است. همان‌طوری که ملاحظه می‌شود این مدل، ترکیبی از دینامیک‌های پیوسته و گسسته همراه با بلوک‌های رابط گسسته به پیوسته (D/C) و پیوسته به گسسته^۵ (C/D) است. در این شکل $\delta_i(k)$ و $\delta_o(k)$ مؤلفه‌هایی از بردار دو دویی $\delta(k)$ در (۱) است. معادلات کلی مدل MLD در (۱) را می‌توان با مدل‌سازی بلوک‌های مختلف در شکل ۱ و ترکیب آنها به دست آورد [۱۸].

شکل ۱: مدل نقیک شده MLD همراه با بلوک‌های سازنده آن.

گسسته است. اگرچه مکانیزم یافتن نقطه بهینه سرتاسری برای این سیستم از بهینه‌سازی از نظر اجرا ساختار ساده‌ای دارد ولی با محاسباتی آن به ازای افق‌های پیش‌بین بالاتر به شدت افزایش می‌یابد. مضاف بر این در روش پیشنهادی، محدودیت‌های عملیاتی از قبیل حداقل جریان سلف در نظر گرفته نشده است. در [۱۱] مدل‌سازی و کنترل مبدل باک در دو مد هدایت پیوسته و گسسته با روش کلیدزنی فرکانس ثابت بر مبنای مدولاسیون پهنای پالس و با استفاده از روش مدل‌سازی MLD مطرح شده است. در این کار برای مدل‌سازی مبدل از تکنیک متوسط‌گیری نیز استفاده شده که همین عامل از دقت مدل‌سازی می‌کاهد. در [۱۲] مدل‌سازی و کنترل یک مبدل بوسť با تضمین پایداری مجانبی سرتاسری و با در نظر گرفتن تمام دینامیک‌های مبدل ارائه شده است. روند طراحی کنترل کننده با این روش نسبتاً پیچیده بوده و دارای معایبی از قبیل عدم در نظر گرفتن محدودیت‌های عملیاتی بر روی متغیرهای حالت سیستم و نبود یک مکانیزم سرراست برای تنظیم پارامترهای کنترل کننده برای دستیابی به دینامیک مطلوب حلقه‌بسته می‌باشد. مضاف بر این، مطالعه پایداری مجانبی سرتاسری که در این مرجع صورت گرفته بر مبنای فرض بین‌نهایت‌بودن کران بالای فرکانس کلیدزنی است که در عمل تحقق‌پذیر است. در [۱۳] و [۱۴] مدل‌سازی و کنترل مبدل‌های DC-DC باک و بوسť در مدهای هدایتی پیوسته و ناپیوسته با استفاده از مدل سیستم‌های دینامیکی- منطقی مخلوط^۶ (MLD) و کنترل کننده پیش‌بین مبتنی بر مدل^۷ (MPC) ارائه شده است. روش مدل‌سازی در [۱۳] و [۱۴] از نظر دقت و پیچیدگی در [۱۵] و [۱۶] بهبود یافته است.

در این مقاله، کاربرد روش‌های مدل‌سازی MLD و EMLD^۸ برای مبدل‌های باک- بوسť با در نظر گرفتن کلیه مدهای کاری مبدل اعم از مدل کاری پیوسته و ناپیوسته تعیین داده می‌شود. مضاف بر این در این مقاله مدل‌های MLD و EMLD مطرح شده در [۱۵] و [۱۶] از نظر تعداد متغیرهای گسسته و تعداد نامساوی‌ها و در نتیجه از نظر پیچیدگی مسئله کنترل پیش‌بین بهبود داده شده‌اند.

مبدل‌های باک- بوسť به وفور در منابع تقدیمی خاصی که نیاز به تولید ولتاژ متغیر در خروجی مبدل دارند استفاده می‌شوند. در چنین کاربردهایی مبدل‌های باک- بوسť به دلیل تولید ولتاژ‌های کمتر و یا بیشتر از ولتاژ منبع ورودی، نسبت به مبدل‌های باک یا بوسť تنها برتری قابل توجهی دارند. این انعطاف‌پذیری در تولید گستره وسیعی از ولتاژ‌های خروجی

4. Propositional Calculus

5. Binary

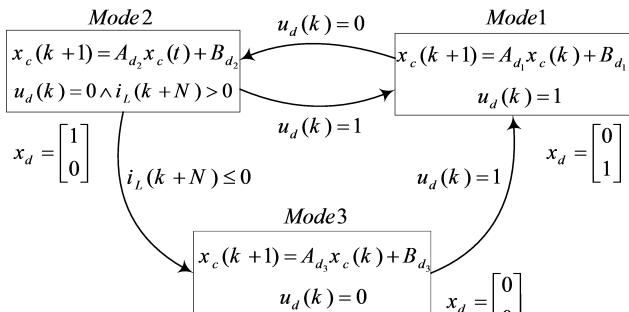
6. Discrete/Continuous

7. Continuous/Discrete

1. Mixed Logical Dynamical Systems

2. Model Predictive Control

3. Extended Mixed Logical Dynamical Systems

شکل ۳: اتوماتی هیبرید مبدل باک-بوست.

هدایت دیود می‌شود. شرط ماندن در این حالت عبارت است از $i_L(t) > 0 \wedge u_d(t) = 0$. معادله حالت پیوسته زمان مبدل در این مد کاری عبارت است از $\dot{x}_c(t) = A_{c1}x_c(t) + B_{c1}$ که در آن

$$A_{c1} = \begin{bmatrix} -\frac{r_L}{L} & -\frac{1}{L} \\ \frac{R}{R+r_C}(\frac{1}{C} - \frac{r_C r_L}{L}) & -\frac{R}{R+r_C}(\frac{r_C}{L} + \frac{1}{RC}) \end{bmatrix} \quad (4)$$

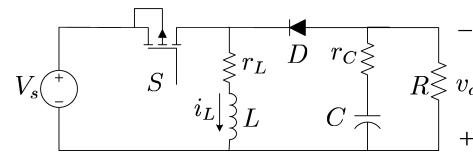
$$B_{c1} = \begin{bmatrix} \cdot \\ \cdot \\ \cdot \end{bmatrix}$$

در صورتی که در این مد کاری کلید دوباره روشن شود انتقال به مد شماره ۱ صورت می‌گیرد و در غیر این صورت مد کاری ۲ همچنان حفظ می‌شود تا جریان سلف به صفر رسیده و مبدل وارد مد کاری ۳ شود. در این مد کاری، المان‌های کلیدزنی مدار اعم از سوئیچ و دیود هر دو خاموش بوده و جریان سلف برابر صفر است. به این مد کاری، مد هدایتی ناپیوسته نیز اطلاق می‌گردد. در این حالت انرژی مورد نیاز بار از طریق خازن تأمین می‌شود. معادلات حاکم بر این مد عبارت از $\dot{x}_c(t) = A_{c2}x_c(t) + B_{c2}$ است جایی که

$$A_{c2} = \begin{bmatrix} \cdot & \cdot \\ \cdot & -\frac{1}{C(R+r_C)} \end{bmatrix}, \quad B_{c2} = \begin{bmatrix} \cdot \\ \cdot \\ \cdot \end{bmatrix} \quad (5)$$

برای استفاده از فرمول‌بندی MLD و EMLD و الگوریتم کنترل MPC لازم است معادلات حالت پیوسته زمان به معادلات حالت گسسته زمان تبدیل شوند. در این مقاله، کلیه مقادیر متغیرهای حالت و المان‌های مدار بر حسب پریونیت بیان می‌شوند. در این صورت $x_c(k) = [i_L(k) \ v_o(k)]^T$ به صورت بردار متغیر حالت پیوسته، ترمالیزه شده و گسسته زمان تعریف می‌شود. به این ترتیب می‌توان کلیه دینامیک‌های پیوسته و گسسته حاکم بر مبدل باک-بوست را که به آن اشاره شد در قالب یک اتوماتی هیبرید گسسته زمان که در شکل ۳ نشان داده شده است نمایش داد. در این شکل $B_{d_i} = \int_{t_i}^{T_s} e^{A_{c_i} \tau} d\tau B_{c_i}$ و $A_{d_i} = e^{A_{c_i} T_s}$ مدل گسسته زمان فضایی حالت مبدل در مد کاری i ام هستند. بردار $x_d(k) = [x_{d_1}(k) \ x_{d_2}(k) \ x_{d_3}(k)]^T$ به عنوان بردار حالت گسسته اتوماتی هیبرید مبدل باک-بوست در شکل ۳ در نظر گرفته می‌شود. این شکل دارای ۳ حالت گسسته است که در حالات $[1 \ 0]^T$ و $[0 \ 1]^T$ و $[0 \ 0]^T$ جریان سلف دارای مقدار مثبت است.

در حوزه پیوسته زمان موقعی که دامنه جریان به صفر برسد سوئیچینگ کنترل شده‌ای اتفاق افتاده و متغیر حالت گسسته سیستم به $x_d(k) = [0 \ 0]^T$ تغییر می‌یابد. در حوزه گسسته زمان، مدل سازی این

شکل ۲: مبدل باک-بوست.

لازم به ذکر است که ساختار کلی سیستم‌های EMLD نیز مشابه ساختار سیستم‌های MLD در (۱) است با این تفاوت که مقادیر و ابعاد برخی از ماتریس‌ها و بردارها در سیستم EMLD در مقایسه با سیستم‌های MLD تغییر یافته است [۱۵] و [۱۶] و [۱۹]. دلیل این امر استفاده از تحول پیشرو متغیر حالت در سیستم‌های EMLD در قیاس با تحول پسرو در سیستم‌های MLD است. برای مشخص شدن این تفاوت، در این مقاله در سیستم‌های EMLD تمامی بردارها و ماتریس‌ها با ان迪س بالانویس همانند (۲) آورده می‌شوند

$$\begin{aligned} x^E(k+1) &= A^E x^E(k) + B^E u^E(k) + \\ &\quad B^E \delta(k) + B^E z(k) + B^E \\ y^E(k) &= C^E x^E(k) + D^E u^E(k) + \\ &\quad D^E \delta(k) + D^E z(k) + D^E \\ E^E \delta^E(k) + E^E z^E(k) &\leq E^E u(k) + E^E x(k) + E^E \end{aligned} \quad (2)$$

لازم به ذکر است که تحول پیشرو در سیستم‌های EMLD اندازه بردارهای ورودی و خروجی را تغییر نمی‌دهد ولی از آنجایی که مسیر این متغیرها در مدل‌های MLD و EMLD بر هم منطبق نیستند، همچنان از بالانویس E برای مشخص شدن این تفاوت استفاده می‌شود. نحوه استخراج مدل‌های MLD و EMLD بر اساس تحول پیشرو و پسرو در بخش سوم ارائه می‌گردد.

۳- مدل سازی MLD و EMLD مبدل باک-بوست

شکل ۲ نمای شماتیکی از یک مبدل باک-بوست را نشان می‌دهد. متغیرهای حالت پیوسته این سیستم با بردار $x_c(k) = [i_L(k) \ v_o(k)]^T$ نشان داده می‌شوند به طوری که در آن $i_L(t)$ جریان سلف و $v_o(t)$ ولتاژ خروجی مبدل می‌باشند. این مبدل دارای ۳ توپولوژی مختلف است که در قالب سه مد کاری گسسته نشان داده می‌شوند. متغیر ورودی گسسته $\{0, 1\}$ برای نمایش حالت قطع و وصل کلید به گونه‌ای تعریف می‌شود که وقتی $u_d = 1$ کلید روشن بوده و وقتی $u_d = 0$ کلید خاموش است.

مد ۱ زمانی آغاز می‌شود که کلید فرمان وصل دریافت می‌کند. در این وضعیت، دیود بایاس معکوس شده و خاموش می‌گردد. معادله حالت در این مد کاری عبارت است از $\dot{x}_c(t) = A_{c1}x_c(t) + B_{c1}$ که در آن

$$A_{c1} = \begin{bmatrix} -\frac{r_L}{L} & \cdot \\ \cdot & 1 \end{bmatrix}, \quad B_{c1} = \begin{bmatrix} \frac{V_s}{L} \\ \cdot \end{bmatrix} \quad (3)$$

شرط ماندن در این مد کاری این است که $u_d(t) = 1$ باشد. حالت گسسته دوم زمانی شروع می‌شود که کلید خاموش شده و انرژی ذخیره شده در سلف به صورت جریان به بار انتقال یافته و منجر به

1. Forward Evolution
2. Backward Evolution

$$\begin{aligned}
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \\
\delta_{f_i}(k) = & \cdot \wedge \delta_{f_r}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \\
\delta_{f_i}(k) = & \cdot \wedge \delta_{f_r}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \wedge \delta_i(k) = \cdot \Rightarrow \\
\delta_{f_i}(k) = & \cdot \wedge \delta_{f_r}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \wedge \delta_i(k) = \cdot \Rightarrow \\
\delta_{f_i}(k) = & \cdot \wedge \delta_{f_r}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \\
\delta_{f_i}(k) = & \cdot \wedge \delta_{f_r}(k) = \cdot
\end{aligned}$$

که در آن $\delta_{f_i}(k)$ و $\delta_{f_r}(k)$ متغیرهای دودویی هستند که مؤلفه‌های بردار گسسته $x_d(k+1)$ را نشان می‌دهند. معادلات (۹) و (۱۰) بیان‌گر دینامیک بلوك گسسته‌پیشامد^۲ در شکل ۱ می‌باشند. در [۱۵] و [۱۶] استخراج مدل‌های MLD و EMLD بر اساس دینامیک گسسته‌پیشامد (۹) و (۱۰) صورت گرفته است. در این مقاله با توجه به (۱۰) می‌توان مشاهده نمود که در کلیه موارد متغیرهای گسسته $\delta_{f_i}(k)$ و $\delta_{f_r}(k)$ مقادیر یکسانی را احراز می‌کنند یعنی $\delta_{f_i}(k) = u_d(k)$. در این صورت می‌توان روابط منطقی (۹) و (۱۰) را با حذف متغیر $\delta_{f_i}(k)$ به صورت (۱۱) و (۱۲) نوشت

$$x_d(k+1) = [\delta_{f_i}(k) \ u_d(k)]^T \quad (11)$$

$$\begin{aligned}
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \delta_{f_i}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \delta_{f_i}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \delta_{f_i}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \delta_{f_i}(k) = \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \wedge \delta_i(k) = \cdot \Rightarrow \delta_{f_i}(k) = \cdot \\
\delta_{f_i}(k) = & \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \wedge \delta_i(k) = \cdot \Rightarrow \delta_{f_i}(k) = \cdot \\
\delta_{f_i}(k) = & \cdot \\
x_{d_i}(k) = & \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow \delta_{f_i}(k) = \cdot
\end{aligned} \quad (12)$$

در روش MLD تغییر دینامیک‌های پیوسته در مدهای مختلف DHA بر مبنای مقادیر فعلی و قبلي بردار حالت گسسته انجام می‌شود. در این مقاله، این نوع سوئیچینگ بین دینامیک‌های پیوسته را تحول پسرو می‌نماییم. در ادامه متغیر حالت جدید $x_{d_r}(k)$ که نمایانگر مقدار قبلی متغیر حالت $x_{d_i}(k)$ است یعنی $x_{d_r}(k) = x_{d_i}(k-1)$ تعریف می‌شود. حال، متغیر جدید $\delta_{orr}(k)$ را که متناظر با دینامیک بازنشانده بین مدهای ۲ و ۳ می‌باشد به صورت (۱۳) تعریف می‌کنیم

$$\delta_{orr}(k) = 1 \Leftrightarrow x_{d_i}(k) = \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \quad (13)$$

در ادامه، دینامیک پیوسته کل مبدل را می‌توان به صورت (۱۴) نوشت

$$\begin{aligned}
x_c(k+1) = & (A_{d_i}x_c(k) + B_{d_i})x_{d_r}(k) + \\
& (A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})x_{d_i}(k) + \\
& (A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})[1 - x_{d_i}(k) - x_{d_r}(k) - \delta_{orr}(k)] + \\
& (A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})\delta_{orr}(k)
\end{aligned} \quad (14)$$

سوئیچینگ کنترل نشده دارای ظرفات خاصی است. به دلیل ماهیت گسته‌زمان مدل‌های MLD و EMLD و محدودیت در انتخاب زمان‌های نومونه‌برداری بسیار کوچک، امکان شناسایی دقیق لحظه صفرشدن جریان سلف وجود ندارد. در نتیجه در گذر از مد ۲ به ۳ جریان سلف در مدل گسسته- زمان مقادیر غیر واقعی منفی احراز می‌کند. لذا ضرورت دارد از مکانیزم سوئیچینگ پیش‌بین بین مدهای کاری ۲ و ۳ استفاده شود به طوری که جریان سلف قبل از آن که مقادیر منفی احراز کرده و عمل سوئیچینگ بین مدها انجام پذیرد مقدار آن به عدد صفر تعییر یابد. چنین دینامیکی را دینامیک بازنشانده^۱ می‌نامند. این مکانیزم سوئیچینگ پیش‌بین در مدل‌های MLD به خاطر وجود تأخیر در این سیستم‌ها با دو گام پیش‌بین و در مدل‌های EMLD با یک گام پیش‌بین انجام می‌گیرد. لازم به ذکر است از آنجایی که دینامیک کاری مد ۲ مستقل از ورودی کنترل است، امکان پیش‌بینی متغیر حالت پیوسته برای گام‌های بزرگ‌تر از یک نیز امکان‌پذیر است. در مواردی که ورودی کنترل در دینامیک حالت پیوسته وجود داشته باشد امکان پیش‌بینی برای گام‌های بزرگ‌تر از یک وجود نداشته و لذا از این منظر، مدل EMLD از دقت مدل‌سازی بالاتری نسبت به مدل MLD برخوردار است. دلیل این امر این است که در لحظه k ام برای پیش‌بینی متغیر حالت در زمان $k+2$ ، نیاز به دانستن مقدار ورودی $u_c(k+1)$ است که مقدار آن در لحظه k ام در دسترس نمی‌باشد. از آنجایی که دینامیک پیوسته مد شماره ۲ در مبدل باک-بوست مستقل از ورودی پیوسته است می‌توان در حالت کلی مقدار جریان سلف را در این مد کاری در N گام زمانی جلوتر با اجرای بازگشته دینامیک حاکم در این مد، یعنی

$$x_c(k+1) = A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r}$$

$$i_L(k+N) = [1 \ \dots](A_{d_r}^N x_c(k) + \sum_{i=1}^{N-1} A_{d_r}^i B_{d_r}) \quad (5)$$

با توجه به بحث‌های پیشین، مقدار N در شکل ۳ در عبارت $i_L(k+N)$ برای مدل MLD برابر ۲ و برای مدل EMLD برابر ۱ در نظر گرفته می‌شود. بر این اساس، دینامیک بازنشانده در یال واسطه بین مدهای گسسته ۲ و ۳ در شکل ۳ به صورت (۶) در نظر گرفته می‌شود

$$x_c(k+1) = \begin{bmatrix} \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot \end{bmatrix} (A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r}) = A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r} \quad (6)$$

برای شروع فرایند تبدیل دینامیک DHA در شکل ۳ به مدل‌های EMLD، در ابتدا طبق (۶) شرط $i_L(k+N) \leq 0$ در شکل ۳ متناظر با متغیر دودویی $\delta_i(k)$ می‌گردد

$$\delta_i(k) = 1 \Leftrightarrow i_L(k+N) \leq 0. \quad (6)$$

این قسمت از دینامیک، مربوط به بلوك رابط C/D در شکل ۱ می‌باشد.

تحول بردار حالت $x_d(k)$ توسط (۹) و (۱۰) بیان می‌شود

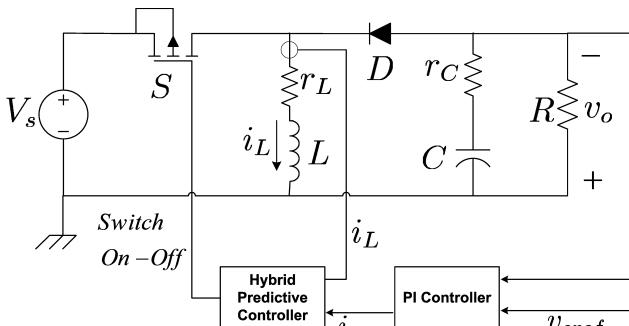
$$x_d(k+1) = [\delta_{f_i}(k) \ \delta_{f_r}(k)]^T \quad (9)$$

$$x_{d_i}(k) = \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = \cdot \Rightarrow$$

$$\delta_{f_i}(k) = \cdot \wedge \delta_{f_r}(k) = \cdot$$

$$x_{d_i}(k) = \cdot \wedge x_{d_r}(k) = \cdot \wedge u_d(k) = 1 \Rightarrow$$

$$\delta_{f_i}(k) = \cdot \wedge \delta_{f_r}(k) = 1$$

شکل ۴: ساختار سیستم کنترل متواالی برای مبدل باک-بوست.

با جایگذاری (۲۰) در (۲۱)، دینامیک متغیرهای حالت پیوسته در مدل EMLD را می‌توان به صورت (۲۲) نوشت

$$\begin{aligned} x_c(k+1) &= A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r} + z_{\text{vv}}^E(k) + z_{\text{rr}}^E(k) + \\ &z_{\text{vv}}^E(k) + (B_{d_r} - B_{d_r})\delta_{f_i}(k) + (B_{d_r} - B_{d_r})x_d(k) + \\ &(B_{d_r} - B_{d_r})\delta_{o\text{rr}}^E(k) \end{aligned} \quad (۲۲)$$

لازم به ذکر است در هر یک از حالات گستته DHA با یال‌های خروجی کنترل شده و کنترل نشده، امکان تحول نامعین^۳ برای متغیر حالت سیستم وجود دارد که می‌بایست با اعمال شروط مناسبی در این مدها از آن جلوگیری کرد. منظور از عملکرد و تحول نامعین در یک مدل گستته این است که در آن مدل گستته امکان سوئیچینگ به چند مدل دیگر فراهم گردد که در نتیجه آن متغیر حالت سیستم به صورت یکتا تعریف نمی‌شود. برای مثال در مدل DHA مبدل باک-بوست در شکل ۳، برای مدل ۲، دو یال خروجی وجود دارد. یال واحد بین مدهای ۲ و ۳ یک یال کنترل نشده و یال بین مدهای ۲ و ۱ یک یال کنترل شده است. برای جلوگیری از فعل شدن هم‌زمان این دو یال خروجی از مدل ۲، شرط ذیل برای هر دو مدل MLD و EMLD در نظر گرفته می‌شود

$$x_{d_1}(k) = 1 \wedge x_{d_r}(k) = 0 \Rightarrow i_L(k+N) > 0 \vee x_d(k) = 0 \quad (۲۳)$$

که در آن همان طوری که قبلاً در ارتباط با (۶) بحث شد برای مدل EMLD و برای مدل MLD $N = 2$ در نظر گرفته می‌شود. شرط (۲۳) تضمین می‌کند که یال‌های کنترل شده و کنترل نشده خروجی از مدل ۲ به طور هم‌زمان فعل نشده و در نتیجه متغیر حالت سیستم، مسیر یکتایی را برای تحول احرار نماید.

۴- کنترل پیش‌بین مبدل DC-DC باک-بوست

برای این که ولتاژ خروجی مبدل بتواند با وجود اغتشاشاتی از قبیل تغییر ولتاژ ورودی مبدل و تغییر بار خروجی آن، سیگنال مرجع را با خطای حالت ماندگار صفر تعقیب کند، یک ساختار کنترلی متواالی با حلقه‌های کنترلی درونی و بیرونی در نظر گرفته می‌شود. حلقه کنترلی درونی بر مبنای کنترل پیش‌بین هیبرید است که جریان سلف را کنترل می‌نماید و حلقه بیرونی یک کنترل کننده PI است که بر اساس خطای بین ولتاژ خروجی مبدل و مقدار مرجع آن، سیگنال مرجع جریان سلف $i_{L\text{ref}}$ را برای حلقه کنترلی درونی محاسبه می‌نماید. در واقع حلقه کنترل درونی، حلقه کنترل جریان بوده و حلقه کنترل بیرونی، حلقه کنترل ولتاژ است. دیگر این سیستم کنترل در شکل ۴ آورده شده است.

متغیرهای کمکی جدید $z_{\text{vv}}(k)$ ، $z_{\text{rr}}(k)$ و $z_{\text{vv}}(k)$ به صورت (۱۵) تعریف می‌شوند

$$\begin{aligned} z_{\text{vv}}(k) &= (A_{d_r} - A_{d_r})x_c(k)x_{d_r}(k) \\ z_{\text{rr}}(k) &= (A_{d_r} - A_{d_r})x_c(k)x_{d_r}(k) \\ z_{\text{vv}}(k) &= (A_{d_r} - A_{d_r})x_c(k)\delta_{o\text{rr}}^E(k) \end{aligned} \quad (۱۵)$$

معادلات در (۱۵) مربوط به دینامیک بلوك رابط D/C در شکل ۲ هستند. با استفاده از (۱۵)، (۱۴) را می‌توان به صورت (۱۶) بیان کرد

$$\begin{aligned} x_c(k+1) &= A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r} + z_{\text{vv}}(k) + z_{\text{rr}}(k) + \\ &z_{\text{vv}}(k) + (B_{d_r} - B_{d_r})x_{d_r}(k) + (B_{d_r} - B_{d_r})x_{d_r}(k) + \\ &(B_{d_r} - B_{d_r})\delta_{o\text{rr}}^E(k) \end{aligned} \quad (۱۶)$$

معادله (۱۶) مربوط به بلوك دینامیک پیوسته در شکل ۱ است. در فرمول‌بندی EMLD کلیدزنی بین دینامیک‌های پیوسته بر مبنای مقادیر فعلی و بعدی بردار حالت گستته انجام می‌گیرد. این نوع از تحول متغیر حالت پیوسته را تحول پیشرو می‌نامیم. این نوع از تحول متغیر حالت باعث می‌شود تغییر حالت‌های گستته و دینامیک‌های پیوسته در مدل EMLD به طور همزمان صورت پذیرفته و یک گام تأخیر موجود در تحول سیستم‌های مرسوم MLD برداشته شود. حذف این تأخیر منجر به فرایند مدل سازی دقیق‌تر و همچنین فضای جستجوی کوچک‌تر در کنترل پیش‌بین بر مبنای برنامه‌ریزی مربعی صحیح مخلوط^۱ (MIQP) می‌شود. برای استخراج مدل EMLD یک متغیر جدید گستته $\delta_{o\text{rr}}^E(k)$ به صورت زیر تعریف می‌شود

$$\delta_{o\text{rr}}^E(k) = 1 \Leftrightarrow x_{d_r}(k) = 1 \wedge \delta_{f_i}(k) = 0 \wedge \delta_{f_r}(k) = 0 \quad (۱۷)$$

بر اساس تعریف تحول پیشرو، دینامیک پیوسته برای مدل EMLD به صورت زیر نوشته می‌شود

$$\begin{aligned} x_c(k+1) &= (A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})\delta_{f_r}(k) + \\ &(A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})\delta_{f_i}(k) + \\ &(A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})[1 - \delta_{f_i}(k) - \delta_{f_r}(k) - \delta_{o\text{rr}}^E(k)] + \\ &(A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})\delta_{o\text{rr}}^E(k) \end{aligned} \quad (۱۸)$$

با توجه به (۱۱) از آنجایی که (۱۷) و (۱۸) را می‌توان به صورت (۱۹) و (۲۰) نوشت

$$\delta_{o\text{rr}}^E(k) = 1 \Leftrightarrow x_{d_r}(k) = 1 \wedge \delta_{f_i}(k) = 0 \wedge u_d(k) = 0 \quad (۱۹)$$

$$\begin{aligned} x_c(k+1) &= (A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})u_d(k) + \\ &(A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})\delta_{f_i}(k) + \\ &(A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})[1 - \delta_{f_i}(k) - u_d(k) - \delta_{o\text{rr}}^E(k)] + \\ &(A_{d_r}x_c(k) + B_{d_r})\delta_{o\text{rr}}^E(k) \end{aligned} \quad (۲۰)$$

متغیرهای کمکی جدید $z_{\text{vv}}^E(k)$ ، $z_{\text{rr}}^E(k)$ و $z_{\text{vv}}^E(k)$ در قالب (۲۱) تعریف می‌شوند

$$\begin{aligned} z_{\text{vv}}^E(k) &= (A_{d_r} - A_{d_r})x_c(k)u_d(k) \\ z_{\text{rr}}^E(k) &= (A_{d_r} - A_{d_r})x_c(k)\delta_{f_i}(k) \\ z_{\text{vv}}^E(k) &= (A_{d_r} - A_{d_r})x_c(k)\delta_{o\text{rr}}^E(k) \end{aligned} \quad (۲۱)$$

$$A = \begin{bmatrix} A_{d_r} & B_{d_r} - B_{d_r} & B_{d_r} - B_{d_r} & \cdot_{\times 1} \\ \cdot_{\times 2} & \cdot_{\times 1} & \cdot_{\times 1} & \cdot_{\times 1} \\ \cdot_{\times 2} & 1 & \cdot & \cdot \end{bmatrix}, B_\lambda = \begin{bmatrix} \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ 1 \\ \cdot \end{bmatrix}$$

$$B_\gamma = \begin{bmatrix} \cdot_{\times 1} & \cdot_{\times 1} & B_{d_r} - B_{d_r} \\ \cdot & 1 & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot \end{bmatrix} \quad (26)$$

$$B_\tau = \begin{bmatrix} I_{\times \times} & I_{\times \times} & I_{\times \times} & \cdot_{\times 1} \\ \cdot_{\times \times} & \cdot_{\times \times} & \cdot_{\times \times} & \cdot_{\times 1} \end{bmatrix}, C = [1 \ 0 \ 0 \ 0]$$

$$D_\lambda = \cdot, D_\gamma = \cdot_{\times \tau}, D_\tau = \cdot_{\times \gamma}$$

که در آن $\cdot_{i \times j}$ ماتریس صفر و $I_{i \times i}$ ماتریس واحد است. ماتریس‌های مربوط به مدل EMLD عبارتند از

$$A^E = \begin{bmatrix} A_{d_r} & \cdot_{\times \tau} \\ \cdot_{\times 2} & \cdot_{\times \tau} \end{bmatrix}, B_\lambda^E = \begin{bmatrix} B_{d_r} - B_{d_r} \\ \cdot \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$B_\gamma^E = \begin{bmatrix} \cdot_{\times 1} & B_{d_r} - B_{d_r} & B_{d_r} - B_{d_r} \\ \cdot & 1 & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot \end{bmatrix} \quad (27)$$

$$B_\tau^E = \begin{bmatrix} I_{\times \times} & I_{\times \times} & I_{\times \times} & \cdot_{\times 1} \\ \cdot_{\times \times} & \cdot_{\times \times} & \cdot_{\times \times} & \cdot_{\times 1} \end{bmatrix}, B_\tau^E = \begin{bmatrix} B_{d_r} \\ \cdot \\ \cdot \end{bmatrix}$$

$$C^E = [1 \ 0 \ 0 \ 0], D_\lambda^E = D_\lambda, D_\gamma^E = D_\gamma, D_\tau^E = D_\tau$$

ماتریس‌های E_i و E_i^E ، $i \in \{1, \dots, 5\}$ در (۱) و (۲) را می‌توان با تبدیل عبارات منطقی در بخش ۳ به نامساوی‌های مخلوط صحیح متناظر به MLD و GZARAHای محاسبه نمود. مقایسه‌ای بین مدل‌های EMLD با روش ارائه شده در این مقاله و روش مطرح شده در [۱۵] و [۱۶] از نظر تعداد متغیرها و نامساوی‌ها برای مدل باک-بوست در جدول ۱ آورده شده است. در این جدول $N_\delta, N_z, N_{x_d}, N_{x_c}$ و N_{ineq} به ترتیب تعداد متغیرهای δ ، متغیرهای z ، متغیرهای حالت پیوسته، متغیرهای حالت گستته و تعداد نامساوی‌ها را نشان می‌دهند. همان طوری که ملاحظه می‌شود مدل‌های EMLD و MLD ارائه شده در این مقاله از نظر تعداد نامساوی‌ها و تعداد متغیرهای گستته ساده‌تر از مدل‌های مطرح شده در [۱۵] و [۱۶] است. بر این اساس می‌توان پیش‌بینی کرد که مدل‌های پیشنهادی در این مقاله از بار محاسباتی کمتری در مقایسه با روش مدل‌سازی در [۱۵] و [۱۶] برای حل مسائله بهینه‌سازی مربعی مخلوط در کنترل کننده‌های MPC متناظر برخوردار باشند. صحت این مسئله در بخش پنجم مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد.

۵- نتایج شبیه‌سازی

پارامترهای مدل باک-بوست مورد استفاده در شبیه‌سازی‌های عددی در جدول ۲ آورده شده است. در تمامی شبیه‌سازی‌ها، افق کنترل، ضریب وزنی و زمان نمونه‌برداری به ترتیب برابر $\rho = 0.2$ ، $N_c = 1$ ، $T_s = 0.2$ p.u. و $v_s = 0.7$ p.u. در نظر گرفته شده‌اند. ولتاژ ورودی

جدول ۱: مقایسه تعداد پارامترهای مختلف در مدل‌های MLD و EMLD

	N_δ	N_z	N_{x_c}	N_{x_d}	N_{ineq}
مدل MLD در این مقاله	۳	۷	۲	۳	۴۰
مدل MLD در [۱۴] و [۱۳]	۴	۷	۲	۳	۴۷
مدل EMLD در این مقاله	۳	۷	۲	۲	۴۰
مدل EMLD در [۱۴] و [۱۳]	۴	۷	۲	۲	۴۷

جدول ۲: پارامترهای مدل مورد استفاده در شبیه‌سازی‌ها.

مقادیر پارامترها بر حسب پرینیتی
$R = 1$
$L = \frac{5}{2\pi}$
$C = \frac{300}{2\pi}$
$i_{L_{max}} = 6$
$r_L = 0.03$
$r_C = 0.005$
$v_{o_{max}} = 11$

تابع هدف برای کنترلر پیش‌بین حلقه درونی در (۲۴) به منظور کاهش خطای جریان سلف و تنظیم فرکانس تعریف می‌شود

$$\min_{\substack{\{u(\cdot), \dots, u(N_c-1), \\ \delta(\cdot|t), \dots, \delta(N_p-1|t), \\ z(\cdot|t), \dots, z(N_p-1|t)\}}} \sum_{k=1}^{N_p-1} (i_L(k+1|t) - i_{L_{ref}}(t))^2 +$$

$$\sum_{k=1}^{N_c-1} (u_d(k) - u_d(k-1))^2$$

$$i_L(\cdot|t) = i_L(t)$$

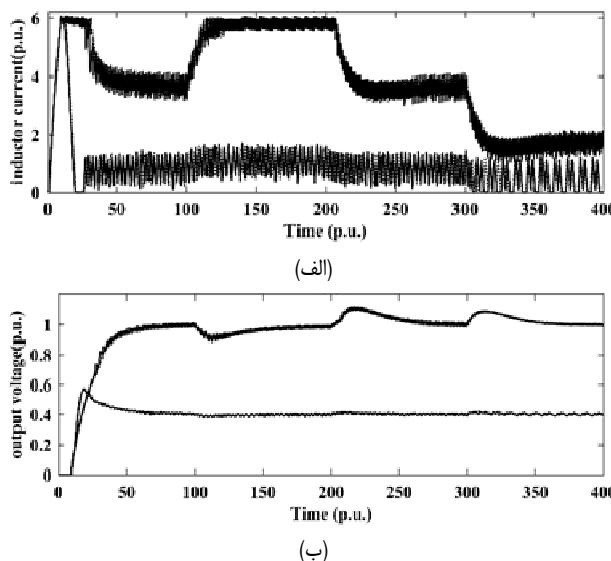
s.t. $\left\{ \begin{array}{l} \text{one of the BMLD or EMLD} \\ \text{models in (۱) or (۲)} \\ i_L(t+k+1|t), \dots, i_L(t+N_p|t) \leq i_{L_{max}} \\ v_o(t+k+1|t), \dots, v_o(t+N_p|t) \leq v_{o_{max}} \end{array} \right.$ (۲۴)

که در آن ρ ثابت وزنی و N_c و N_p به ترتیب افق‌های پیش‌بین و کنترل هستند. $i_{L_{max}}$ و $v_{o_{max}}$ به ترتیب کران‌های بالا برای جریان سلف و ولتاژ خازن هستند. t زمان حال و $i_L(t)$ جریان سلف را در زمان حال نشان می‌دهد. $i_L(t+k|t)$ و $v_o(t+k|t)$ متعیلهای حالت پیوسته پیش‌بینی شده در لحظه $t+k$ را نشان می‌دهند. مسئله MPC در (۲۴) برای محدودیت‌های سخت^۱ فرمول‌بندی شده است ولی در عمل معمولاً محدودیت‌های سخت را با اضافه کردن یک متغیر اسکالر ε به محدودیت‌های نرم تبدیل می‌کنند

$$i_L(t+k|t) \leq i_{L_{max}} + \varepsilon \quad (25)$$

$$v_o(t+k|t) \leq v_{o_{max}} + \varepsilon$$

محدودیت‌های تعریف شده در (۲۵) را به راحتی می‌توان در مدل‌های MLD و EMLD با در نظر گرفتن متغیر جدید اسکالر z در بردار z اعمال کرد. لازم به ذکر است که جریان سلف به عنوان متغیر خروجی پیوسته در مدل‌های MLD و $y_c^E(k) = i_L(k)$ و $y_c(k) = i_L(k)$. ماتریس‌های مربوط به مدل MLD باک-بوست عبارتند از:

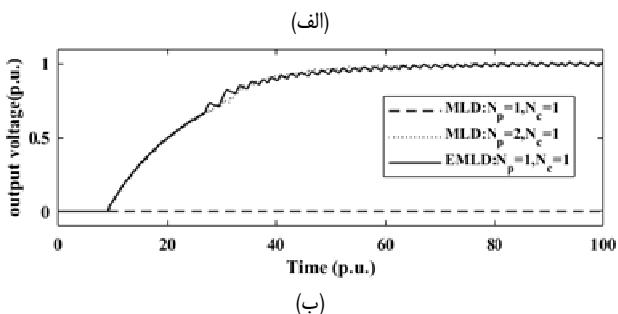
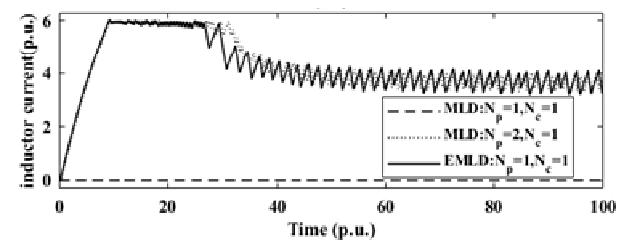
شکل ۷: عملکرد سیستم حلقه بسته در قبال اغتشاش تغییرات بار خروجی، (الف) شکل موج‌های جریان سلف و (ب) شکل موج‌های ولتاژ خروجی.

به $u_d(k) = 1$ تغییر نکرده و مبدل راهاندازی نمی‌شود. لذا برای استارت مبدل توسط مدل MLD نیاز است افق پیش‌بین را به $N_p = 2$ تغییر دهیم که این خود منجر به افزایش درجه پیچیدگی مسأله بهینه‌سازی MIQP می‌گردد. همان طوری که ملاحظه می‌شود حداکثر جریان سلف برای عملکرد بوست در هنگام راهاندازی کاملاً رعایت شده است.

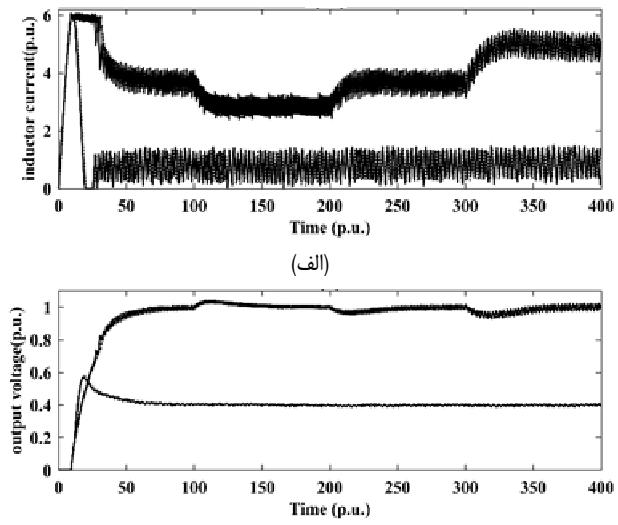
شکل‌های ۶-الف و ۶-ب، عملکرد سیستم حلقه بسته را در پاسخ به تغییرات ولتاژ ورودی نشان می‌دهند. شکل موج‌های خطچین مربوط به نتایج شبیه‌سازی بر مبنای مدل MLD و شکل موج‌های خطپر مربوط به مدل EMLD است. ولتاژ مرجع برای حالت بوست ۱ پریونیت و برای حالت باک $\frac{1}{4}$ پریونیت در نظر گرفته شده است. لازم به ذکر است که در کلیه شبیه‌سازی‌های مربوط به عملکرد سیستم حلقه بسته در قبال اغتشاشات ولتاژ ورودی و اغتشاش بار، مدل شبیه‌سازی با مدلی که کنترل MPC بر مبنای آن طراحی شده است متفاوت بوده و اطلاعات مربوط به اغتشاشات برای کنترل کننده MPC در دسترس نمی‌باشد. در ابتدا مبدل در ولتاژ ورودی نامی $\frac{1}{7}$ پریونیت کار می‌کند و سپس در زمان $Time = 100$ به $\frac{1}{9}$ تغییر می‌یابد. ورودی دوباره به $\frac{1}{7}$ پریونیت در زمان $Time = 200$ و سپس به $\frac{1}{6}$ پریونیت در زمان شبیه‌سازی $Time = 300$ تغییر می‌یابد. همان طوری که مشاهده می‌شود روش کنترل پیشنهادی اغتشاشات ولتاژ ورودی اندازه‌گیری نشده را حذف کرده و به طور موافقی آمیزی ولتاژ خروجی را به مقدار مرجع خود می‌رساند.

شکل‌های ۷-الف و ۷-ب پاسخ سیستم حلقه بسته را در قبال تغییرات مقاومت خروجی نشان می‌دهند. در این شکل‌ها شکل موج‌های خطچین، مربوط به نتایج شبیه‌سازی بر مبنای مدل MLD و شکل موج‌های خطپر مربوط به مدل EMLD است. مبدل در ابتدا در بار نامی $R = 1\text{p.u.}$ کار کرده و سپس در لحظه $Time = 100$ به $R = 0.75\text{p.u.}$ تغییر یافته و در زمان $Time = 200$ به مقدار نامی خود برمی‌گردد. در نهایت در زمان $Time = 300$ یک تغییر پله به 2 پریونیت اتفاق می‌افتد. همان طوری که این شکل‌ها نشان می‌دهند اغتشاش بار اندازه‌گیری نشده در هر دو حالت افزایندگی و کاهندگی ولتاژ به خوبی جبران شده است.

شکل‌های ۸-الف و ۸-ب قابلیت ردیابی سیستم حلقه بسته در قبال تغییرات بزرگ در سیگنال مرجع ولتاژ خروجی را نشان می‌دهند. در زمان $Time = 100$ مقدار سیگنال مرجع ولتاژ از $v_{ref} = 1\text{p.u.}$ به

شکل ۵: شکل موج‌های استارت مبدل، (الف) جریان سلف و (ب) ولتاژ خروجی.

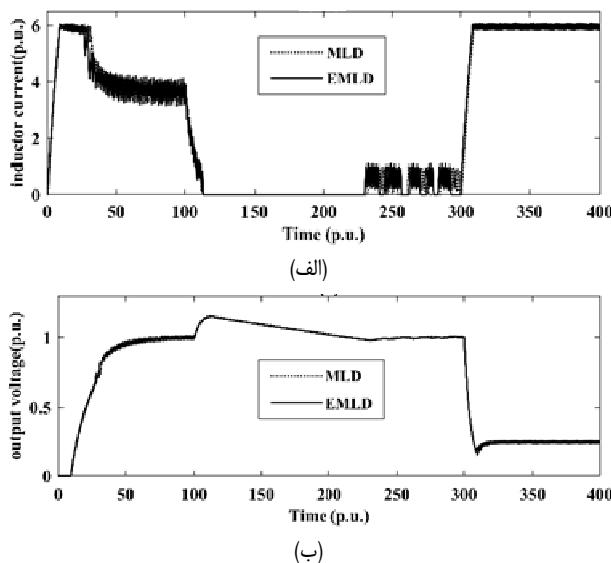

شکل ۶: پاسخ به اغتشاش ولتاژ ورودی، (الف) شکل موج جریان و (ب) شکل موج‌های ولتاژ.

خروجی مرجع برابر $v_{ref} = 1\text{p.u.}$ در نظر گرفته می‌شود. در ادامه نتایج شبیه‌سازی در دو قسمت ارائه می‌گردد. بخش اول مربوط به مقایسه عملکرد کنترل‌های پیش‌بین مبتنی بر مدل‌های MLD و EMLD از لحظه پاسخ دینامیکی و مدت زمان نیاز برای شبیه‌سازی است. در بخش دوم به منظور نشان دادن برتری‌های روش مدل سازی و کنترل پیشنهادی، نتایج کنترل پیش‌بین با کنترل PI مقایسه شده است.

۱-۵ مقایسه بین کنترل‌های پیش‌بین مبتنی بر مدل‌های EMLD و MLD

شکل‌های ۵-الف و ۵-ب، مقادیر جریان و ولتاژ خروجی مبدل را در لحظه استارت برای هر دو حالت افزایندگی و کاهندگی ولتاژ نشان می‌دهند. همان طوری که ملاحظه می‌شود کنترل کننده MPC بر مبنای مدل MLD به ازای افق پیش‌بین $N_p = 1$ موفق به راهاندازی مبدل نشده است. تعبیر فیزیکی این پدیده را می‌توان این گونه بیان کرد که به دلیل وجود یک گام تأخیری بین تغییر مدهای گسته مدار و تغییر دینامیک‌های پیوسته متناختر،تابع هزینه در (۲۴) جین سوئیچینگ بین مدهای گسته مدار تغییر نکرده و در نتیجه ورودی کنترل از $u_d(k) = 0$

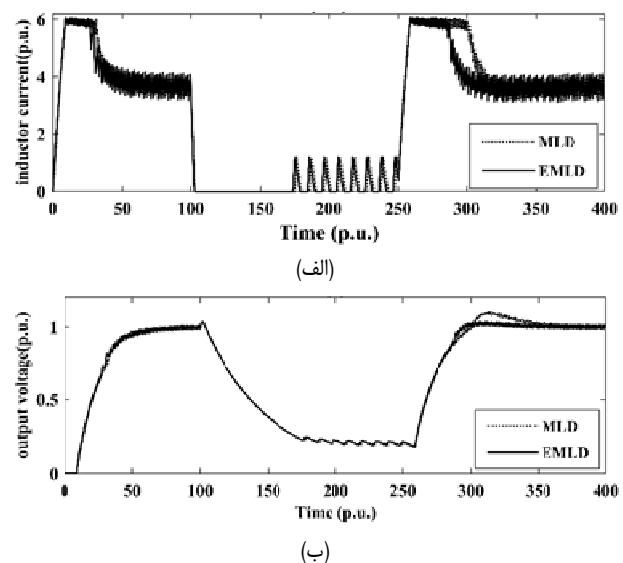
شکل ۹: عملکرد سیستم حلقه بسته در قبل تغییرات شدید بار، (الف) شکل موج جریان سلف و (ب) شکل موج ولتاژ خروجی.

نتایج شبیه‌سازی نشانگر این است که علی‌رغم وجود تفاوت بین مدل واقعی سیستم و مدل پیش‌بین در حین اعمال اغتشاش به مبدل، سیستم حلقه بسته از رفتار دینامیکی مناسبی برخوردار بوده و کنترل‌کننده طراحی‌شده از مقاومت بسیار بالایی در قبل انواع نامعینی‌ها و اعمال اغتشاشات برخوردار بوده است. متوسط زمان محاسباتی برای حل مسئله بهینه‌سازی MIQP در هر گام شبیه‌سازی برای مدل‌های MLD و EMLD ارائه شده در این مقاله و مدل‌های [۱۵] و [۱۶] در جدول ۳ آمده است.

محاسبات عددی در یک لپ‌تاپ با پردازنده GHz ۲,۸۱ و RAM ۱۶ GB Core i۷-۷۷۰۰HQ انجام گرفته است. در هر مورد به ازای ۱۰ گام شبیه‌سازی زمان محاسبه به دست آمده و میانگین حاصل در جدول ثبت گردیده است. با توجه به نتایج حاصل در جدول ۳ می‌توان نتیجه گرفت که در کلیه موارد، مدل‌های MLD و EMLD در این مقاله نسبت به مدل‌های ارائه شده در [۱۵] و [۱۶] از بار محاسباتی بسیار کمتری برخوردار هستند. این مسئله در افق‌های کنترل و پیش‌بین بزرگ‌تر، بیشتر نمود پیدا می‌کند. همچنین می‌توان مشاهده کرد که مدل‌های EMLD بر مبنای تحول پیشرو از پیچیدگی محاسباتی کمتری نسبت به مدل‌های مرسوم MLD برخوردار هستند.

۲-۵ مقایسه پاسخ دینامیکی کنترلر پیش‌بین و کنترلر PI

در این بخش به منظور هر چه بیشتر نشان‌دادن برتری‌های روش مدل‌سازی و کنترلر پیشنهادی، مقایسه مبسوطی از لحاظ عملکرد دینامیکی بین کنترل‌کننده پیشنهادی و کنترل‌کننده کلاسیک PI که به جای کنترلر پیش‌بین در حلقه کنترلی جریان قرار گرفته، انجام پذیرفته است. برای مقایسه منصفانه سعی شده تا کنترل‌کننده PI با حداکثر توانمندی و با در نظر گرفتن تغییرات وسیع نقطه کار مبدل طراحی گردد. شکل ۱۰ ساختار کنترلی مورد مطالعه را نشان می‌دهد. از آنجایی که کنترلرهای خطی از قبیل کنترل‌کننده‌های PI بر مبنای مدل‌های متوسط‌گیری شده طراحی می‌شوند و این مدل‌ها نیز با فرض کلیدزنی مبتنی بر مدولاسیون پهنانی پالس با فرکانس ثابت به دست می‌آیند، در شکل نیز از این سبک از مدولاسیون استفاده شده است.

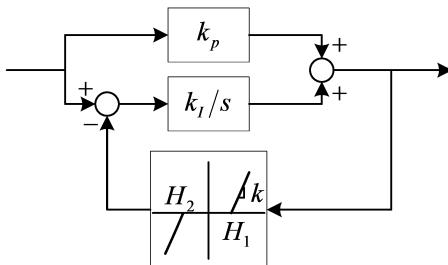
شکل ۸: عملکرد سیستم حلقه بسته به ازای تغییرات سیگنال مرجع ولتاژ خروجی، (الف) شکل موج جریان سلف و (ب) شکل موج ولتاژ خروجی.

جدول ۳: مقایسه متوسط زمان محاسبه‌ای در هر گام تکرار.

زمان محاسبه (ثانیه)	مدل استفاده به ازای مقادیر مختلف افق کنترل N_c و افق پیش‌بین N_p	مدل‌های مطرح شده در این مقاله	مدل سازی مطرح شده در [۱۵] و [۱۶]
MLD: $N_c = 1, N_p = 1$	۰,۰۲۵۷	۰,۰۲۴۵	
MLD: $N_c = 1, N_p = 2$	۰,۰۳۴۷	۰,۰۳۱۱	
EMLD: $N_c = 1, N_p = 1$	۰,۰۳۹۳	۰,۰۳۴۴	
MLD: $N_c = 2, N_p = 3$	۰,۴۴۷۳	۰,۹۳۱۳	
EMLD: $N_c = 2, N_p = 2$	۰,۱۳۳۴	۰,۴۹۹۳	
MLD: $N_c = 3, N_p = 4$	۲,۹۶۵۵	۴,۰۶۸۲	
EMLD: $N_c = 3, N_p = 3$	۰,۹۲۲۴	۲,۳۵۰۲	
MLD: $N_c = 4, N_p = 5$	۹,۵۰۰۸	۱۷,۶۸۲۴	
EMLD: $N_c = 4, N_p = 4$	۵,۵۵۹۱	۱۱,۷۹۲۶	
MLD: $N_c = 5, N_p = 6$	۳۰,۸۴۰۰	۶۲,۳۵۲۶	
EMLD: $N_c = 5, N_p = 5$	۲۲,۱۲۱۱	۴۹,۱۱۴۰	
MLD: $N_c = 6, N_p = 7$	۹۷,۳۳۳۵	۲۰,۵۲۱۲۱	
EMLD: $N_c = 6, N_p = 6$	۶۴,۷۸۶۳	۱۸,۰۶۱۸۵	
MLD: $N_c = 7, N_p = 8$	۲۸,۰۶۱۸۴	۶۵۵,۵۶۸۰	
EMLD: $N_c = 7, N_p = 7$	۲۰,۴۱۹۸۹	۵۷۷,۵۶۸۰	

شکل ۹-الف و ۹-ب جریان سلف و ولتاژ خروجی را به ازای اغتشاش‌های بزرگ نشان می‌دهند. در زمان $Time = ۱۰۰$ مقدار بار از $v_{ref} = ۱\text{p.u.}$ تغییر می‌یابد. همان طوری که ملاحظه می‌شود در حین کاهش سیگنال مرجع ولتاژ به $v_{ref} = ۰,۲\text{p.u.}$ مبدل وارد منطقه DCM می‌شود. مضاف بر این، کنترل‌کننده پیش‌بین بر مبنای مدل EMLD در تغییرات سیگنال مرجع ولتاژ خروجی از $v_{ref} = ۱\text{p.u.}$ به $v_{ref} = ۰,۲\text{p.u.}$ در زمان $Time = ۲۵۰$ از نظر میزان بالازدگی و زمان نشست نسبت به کنترل‌کننده طراحی‌شده بر مبنای مدل MLD از عملکرد بهتری برخوردار بوده است.

شکل ۹-الف و ۹-ب از این سبک از مدولاسیون استفاده شده است. اغتشاش‌های بزرگ نشان می‌دهند. در زمان $Time = ۱۰۰$ مقدار بار از $R = ۱۵\text{p.u.}$ و سپس در زمان $Time = ۳۰۰$ از $R = ۱\text{p.u.}$ تا $R = ۱۵\text{p.u.}$ تغییر می‌یابد. همان طوری که مشاهده می‌شود عملکرد مبدل در گستره وسیعی از اغتشاشات بار مطلوب است.

شکل ۱۱: ساختار بلوک رفع اثر جمع‌شوندگی انتگرال گیر در کنترلر PI.

به طوری که زمان زیادی طول خواهد کشید تا خطای منفی جمع شده و اثر جمع‌شوندگی خنثی شود. همین عامل باعث به وجود آمدن نوسانات با دامنه بزرگ و به مدت طولانی در سیستم کنترلی می‌شود. به این پدیده، اثر جمع‌شوندگی^۱ انتگرال گویند. روش‌های بسیار متعددی برای رفع اثر جمع‌شوندگی^۲ وجود دارد [۲۰]. در این مقاله از ساختار شکل ۱۱ استفاده شده است. با توجه به این شکل واضح است زمانی که سیگنال خروجی کنترل کننده PI در داخل کران بالا و پایین H_1 و H_2 قرار گیرد قسمت انتگرال گیر کار عادی خود را انجام می‌دهد ولی زمانی که خروجی کنترل کننده PI از این کران‌ها به ترتیب بزرگ‌تر و یا کوچک‌تر می‌شود دامنه سیگنال ورودی به بلوک انتگرال گیر متناسب با بزرگی سیگنال خروجی کنترل کننده PI کاهش می‌یابد و در نتیجه از پدیده جمع‌شوندگی انتگرال گیر جلوگیری می‌شود. در شکل ۱۱ کران‌های H_1 و H_2 به ترتیب متناظر با مقادیر i_{Lref}^{\min} و i_{Lref}^{\max} در کنترل کننده PI مربوط به حلقه بیرونی و لتأثر و v_c در کنترل کننده PI مربوط به حلقه داخلی جریان در شکل ۱۰ می‌باشند. مقادیر مربوط به این کران‌ها و ضرایب مربوط به کنترل کننده‌های طراحی شده برای حلقه‌های کنترلی جریان و لتأثر در شکل ۱۰ در جدول ۴ آورده شده‌اند.

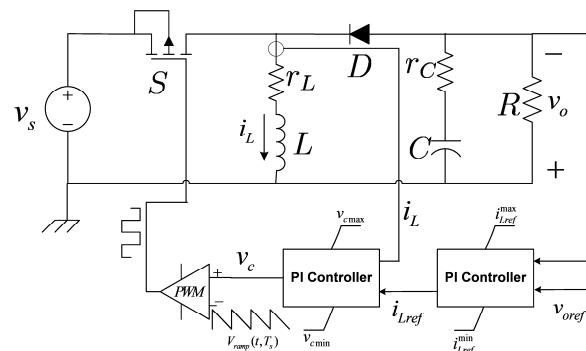
شکل‌های ۱۲ تا ۱۵ تا نتایج حاصل از شبیه‌سازی را برای هر دو کنترل کننده PI و کنترل کننده پیش‌بین مبتنی بر مدل EMLD نشان می‌دهند. میزان و نوع اختشاشات مورد بررسی در این شکل‌ها دقیقاً متناظر با شکل‌های ۶ تا ۹ هستند که قبلاً در بخش ۱-۵ به آنها اشاره شده و تنها تفاوت در لحظه اعمال این اختشاشات است که آن از روی شکل‌ها کاملاً مشخص است. در مورد شکل ۱۳، در مذکوری بوسیله کنترل کننده PI مربوط به حلقه بیرونی با ضرایب طراحی شده چون کنترل کننده ۱ مربوط به حلقه داخلی داشت، برای دستیابی به پاسخ دینامیکی پایدار از کنترل کننده PI ۲ با ضریب انتگرالی $k_{p_2} = 0.2$ استفاده شده است. همین مطلب حاکی از آن است که کنترل کننده‌های PI با ضرایب طراحی شده ثابت، قادر نیستند عملکرد مطلوبی به ازای کلیه حالات کاری مبدل داشته باشند. نکته بعدی که از روی تمامی شکل‌ها مشهود است عملکرد مناسب‌تر روش کنترل پیشنهادی در مقایسه با کنترل کننده PI از لحاظ میزان بالاگذگی، مقدار نوسانات و سرعت پاسخ‌دهی است.

۶- پایداری سیستم حلقه بسته

با توجه به نتایج حاصل از بخش‌های قبل می‌توان ملاحظه کرد که کنترل پیش‌بین از عملکرد بسیار موفقیت‌آمیزی در حوزه کنترل مبدل‌های DC-DC برخوردار است. عامل اصلی این موفقیت در توانمندی این سبک از کنترل در از عهده برآمدن محدودیت‌های عملیاتی حاکم بر هر سیستم

1. Windup

2. Anti-Windup

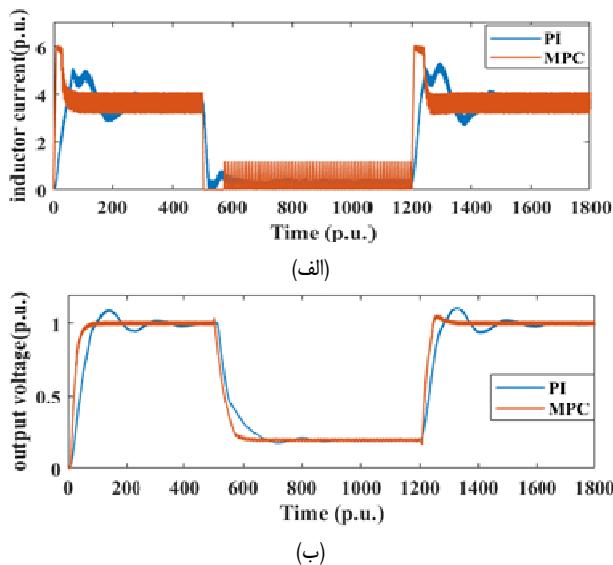

شکل ۱۰: دیاگرام کنترلی مبدل باک-بوست با استفاده از کنترل کننده‌های PI.

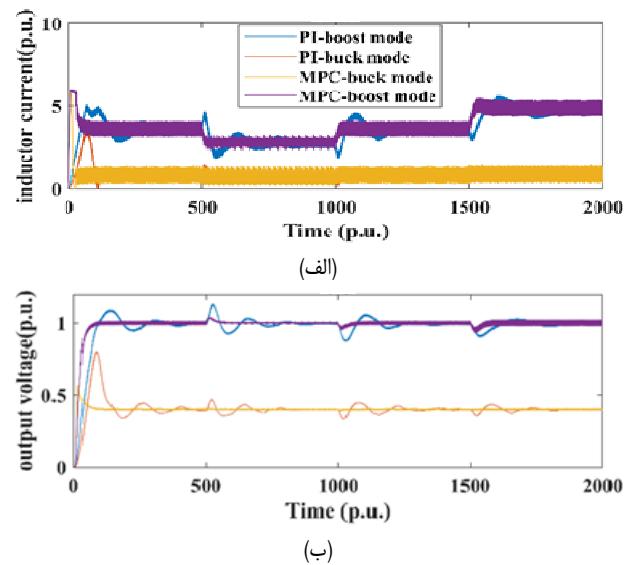
جدول ۴: مقادیر پارامترها برای سیستم کنترلی شکل ۱۰.

نام پارامتر	نماد	مقادیر (پریوئیت)
حداکثر جریان مرجع سلف	i_{Lref}^{\max}	۶
حداکثر جریان مرجع سلف	i_{Lref}^{\min}	۰
حداکثر سیگنال خروجی کنترلر جریان	v_{cmax}	۱
حداکثر سیگنال کنترلی خروجی کنترلر جریان	v_{cmin}	۰
شب خلوط در بلوک غیر خطی شکل ۱۱	k	۱
ضریب تناوبی کنترلر PI در حلقه ولتاژ	k_{pv}	۰.۸۳۳۴
ضریب انتگرالی کنترلر PI در حلقه ولتاژ	k_{pI}	۰.۳۷۰۳
ضریب تناوبی کنترلر PI در حلقه جریان	k_{pi}	۰.۰۱۹۱
ضریب انتگرالی کنترلر PI در حلقه جریان	k_{ii}	۰.۰۰۴۵

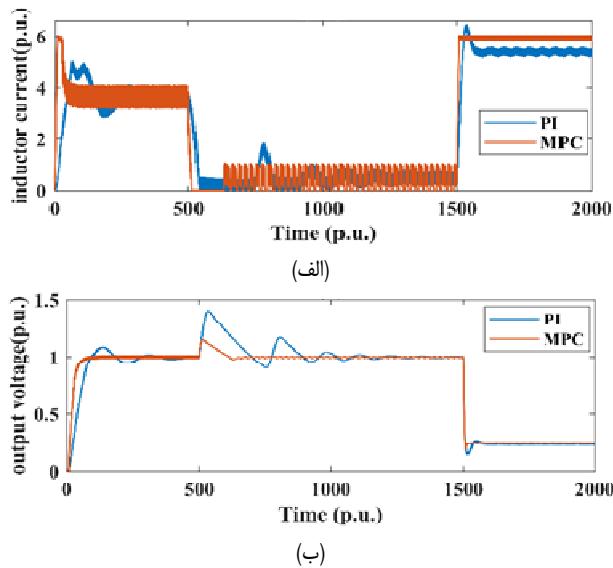
در طراحی کنترل کننده‌ها فرکانس قطع مطلوب برای حلقه درونی جریان برابر ۱۰ پریوئیت و برای حلقه بیرونی ولتاژ برابر ۰/۰۱ پریوئیت و فرکانس کلیدزنی نیز ۱ پریوئیت در نظر گرفته شده است. حد فاز مطلوب نیز برای هر دو حلقه بیرونی و درونی برابر ۵۲ درجه در نظر گرفته شده است. برای طراحی کنترل کننده‌ها ابتدا با توجه به بازه مفروض تغییرات پارامترهای موجود در مدار از قبیل بازه تغییرات ولتاژ ورودی $v_s(t) \in [0.9, 1.6] \text{ p.u.}$ ، بازه تغییرات سیگنال مرجع ولتاژ خروجی $v_o(t) \in [0.1, 1] \text{ p.u.}$ و بازه تغییرات مقاومت خروجی $R \in [15, 75] \text{ p.u.}$ ، بدترین نقطه کار از نظر داشتن بیشترین بهره و کمترین مقدار فاز در فرکانس قطع مورد نظر شناسایی شد. لازم به ذکر است که حداقل مقاومت خروجی ۰/۷۵ p.u. متناظر با ولتاژ ورودی $v_s(t) = 0.7 \text{ p.u.}$ می‌باشد. این نقطه از روی مطالعه دیاگرام‌های بود توابع تبدیل حلقه باز جریان نشده و متناظر با پارامترهای از آنجایی که کنترل کننده پیش‌بین دارای قابلیت ذاتی در نظر گرفتن محدودیت‌های عملیاتی بر روی متغیرهای سیستم است، مقایسه آن با یک کنترل کننده PI که قادر این قابلیت باشد منصفانه نخواهد بود. البته در عمل به منظور در نظر گرفتن محدودیت‌های عملیاتی روی متغیرهای سیستم در حوزه کنترل خطی از اشباع‌گرها استفاده می‌کنند. ولی وجود اشباع‌گرها هنگامی که فعل می‌شوند باعث می‌گردد در یک بازه زمانی معین عملاً مقدار سیگنال خطا هیچ گونه تأثیری بر روی متغیرهای خروجی اشباع‌گرها نداشته و از طرفی دیگر انتگرال گیرهای موجود در کنترل کننده‌های PI مدام به انتگرال گیری از سیگنال خطا ادامه دهنند. همین عامل باعث می‌شود دامنه سیگنال خروجی کنترل کننده‌های PI و یا همان سیگنال ورودی اشباع‌گرها بسیار بزرگ شود. در این حین، افزایش میزان فرمان کنترلی هیچ تأثیری در میزان فرمان واقعی اعمال شده نداشته و عملاً حلقه فیدبک باز شده و مشخصات دلخواه فیدبک حذف می‌گردد.

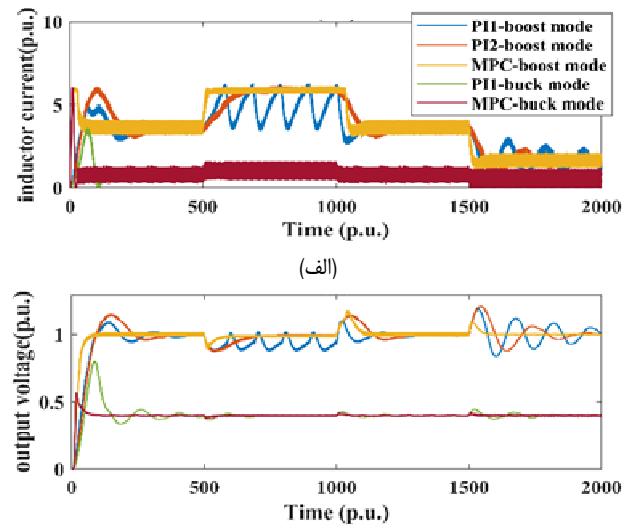
شکل ۱۴: عملکرد سیستم حلقه بسته به ازای تغییرات سیگنال مرجع ولتاژ خروجی، (الف) شکل موج جریان سلف و (ب) شکل موج ولتاژ خروجی.

شکل ۱۲: پاسخ به اغتشاش ولتاژ ورودی، (الف) شکل موج‌های جریان و (ب) شکل موج‌های ولتاژ.

شکل ۱۵: عملکرد سیستم حلقه بسته در قبال تغییرات شدید بار، (الف) شکل موج جریان سلف و (ب) شکل موج ولتاژ خروجی.

شکل ۱۳: عملکرد سیستم حلقه بسته در قبال اغتشاش تغییرات بار خروجی، (الف) شکل موج‌های جریان سلف و (ب) شکل موج‌های ولتاژ خروجی.

ازتابع هزینه کنترل پیش‌بین به عنوان تابع لیاپانوف برای سیستم دینامیکی مورد نظر و در نظر گرفتن شرایط خاصی است که برای جریمه‌کدن و محدودکردن متغیر حالت سیستم در انتهای افق پیش‌بین در نظر گرفته می‌شوند. با این وجود، هنوز در حوزه سیستم‌های هیبریدی از نوع MLD قضایای کاربردی که بتوان از آنها برای اثبات پایداری سیستم‌هایی همانند مبدل باک-بوست که در این مقاله مورد مطالعه قرار گرفت، استفاده کرد تبیین نشده است.

قضیه ۱ در مرجع اصلی [۱۷] دارای چندین محدودیت اساسی است که در عمل نمی‌توان از آن استفاده کرد. اول این که قضیه در مورد پایداری مجانبی نسبت به متغیرهای ورودی (t) u و متغیرهای حالت (t) x حول نقطه تعادل سیستم در (x_e, u_e) بحث می‌کند و حال آن که در مورد مبدل باک-بوست اصلًا نقطه تعادلی وجود نداشته و قابل تعریف نیست. در نتیجه بحث پایداری مجانبی طبق تعاریف کنترل کلاسیک نیز منتفی خواهد بود. آن چیزی که در عمل می‌توان مشاهده کرد این است که متغیرهای پیوسته مبدل از قبیل جریان سلف و ولتاژ خازن در همسایگی سیگنال‌های مرجع متناظرشان نوسان می‌کنند ولی هرگز به مقادیر این

کنترلی از جمله خانواده مبدل‌های الکترونیک قادرست. همان طوری که در بخش ۵ ملاحظه گردید علی‌رغم تلاش برای توانمندسازی کنترل کننده‌های کلاسیک همچون PI به اشباع‌گرها و عناصر رفع اثر جمع‌شوندگی انگرال به منظور در نظر گرفتن محدودیت‌های عملیاتی سیستم‌های تحت کنترل، باز کارایی مناسب همانند آنچه که توسط کنترلر پیش‌بین احراز گردید حاصل نشد. در این میان اگرچه سعی شد تا پایداری دینامیکی سیستم حلقه‌بسته در رنج وسیعی از نقاط کاری و از طریق شبیه‌سازی‌های عددی مورد مطالعه قرار گیرد، لکن در حوزه نظریه سیستم‌ها و کنترل، این سبک از مطالعه به دلیل این که تنها به ازای تعداد محدودی از شرایط اولیه خاص و مقادیر خاصی از سیگنال‌های مرجع و اغتشاشات معتبر است، جامعیت کافی را نداشته فلذاً محققین این حوزه همواره در صدد اثبات پایداری سیستم‌های دینامیکی بر مبنای تحلیل‌های ریاضی هستند تا تضمین لازم را برای پایداری سیستم حلقه‌بسته به ازای رنج وسیعی از شرایط اولیه سیستم به دست آورند. در این میان، روش‌های اثبات پایداری کنترل پیش‌بین برای سیستم‌های با دینامیک خطی و غیر خطی شناخته شده هستند [۲۱]. تقریباً همه این روش‌ها مبتنی بر استفاده

متغیر ورودی کنترلی توصیف می‌شوند. در این مقاله، مسئله پایداری در قالب پایداری نمایی حول نقطه تعادل سیستم که فرض شده درون یکی از نواحی تعریف‌شده برای سیستم PWA قرار دارد مورد بحث قرار گرفته است. در این مقاله نیز بحثی در مورد ورودی‌ها و متغیرهای حالت گستته به میان نیامده است. مراجع [۲۷] و [۲۸] از جمله مطالعاتی هستند که لزوم استفاده از مفهوم پایداری عملی را بالاخص در حوزه مبدل‌های الکترونیک قدرت که توسط کنترل کننده‌های پیش‌بین با روش کلیدزنی مستقیم همانند آنچه که در این مقاله در مورد مبدل باک-بوست استفاده شده است مطرح کردند. لکن محدودیت قضایای پایداری مطروح در این کارها این است که مدل سیستم باستی در قالب یک سیستم خطی تغییرناپذیر با زمان و با ورودی‌های گستته باشد. لذا فرض خطی تغییرناپذیر با زمان بودن منجر به این می‌شود که نتوان از این قضایای پایداری در مورد مبدل باک-بوست در این مقاله استفاده نمود. لازم به ذکر است اگر چه مباحث نظری پایداری کنترل پیش‌بین هیبرید روزبه روز در حال رشد و پیشرفت هستند با این وجود، در حال حاضر این سبک از کنترل با شکردهای مختلف و به وفور در کاربردهای عملی حوزه الکترونیک قدرت استفاده می‌شود [۲۹] و [۳۰]. با توجه به مباحث فوق می‌توان بررسی پایداری مبدل باک-بوست مطرح شده در این مقاله را که در قالب سیستم‌های MLD و EMLD مدل سازی شده و توسط کنترل پیش‌بین هیبرید کنترل می‌شود به عنوان یک موضوع تحقیقاتی برای کارهای آینده در نظر گرفت.

۷- نتیجه‌گیری

در این مقاله، مدل سازی و کنترل سرتاسری مبدل DC-DC باک-بوست در تمامی مدهای کاری آن اعم از مد هدایتی پیوسته و ناپیوسته ارائه گردید. در ابتدا مدهای کاری مختلف مبدل به همراه شرایط سوئیچینگ بین آنها در قالب یک اتوماتی هیبرید گستته زمان مدل سازی شده و سپس توسط حسابان گزاره‌ای، مدل مبدل در سیستم‌های MLD و EMLD استخراج گردید. به دلیل رفتار غیر مینیمم فاز مبدل باک-بوست از یک ساختار کنترلی متوالی که حلقه درونی آن را کنترل کننده جریان پیش‌بین و حلقه بیرونی آن را کنترل کننده ولتاژ تشکیل می‌دهد، استفاده شده است. نشان داده شد که کنترل کننده پیش‌بین بر اساس مدل EMLD از بار محاسباتی کمتری برای حل مسئله بهینه‌سازی مربعی مخلوط نسبت به مدل MLD برخوردار است. همچنین بهبود قابل توجهی از نظر بار محاسباتی نسبت به کارهای قبلی در [۱۳] و [۱۴] حاصل گردید. نتایج شبیه‌سازی، کارامدی و برتری‌های روش مدل سازی و کنترل پیشنهادی را در گستره وسیعی از نقاط کاری و با در نظر گرفتن محدودیت‌های فیزیکی حاکم بر عملکرد مبدل از قبیل حداکثر جریان سلف مبدل نشان می‌دهد. مطالعه مقایسه‌ای بین روش پیشنهادی و کنترل کننده‌های کلاسیک از نوع PI که توسط اشباع‌گرها و بلوك‌های رفع اثر جمع‌شوندگی تجهیز شده بودند عملکرد مناسب دینامیکی روش پیشنهادی را از نظر میزان بالازدگی‌ها، سرعت پاسخ‌دهی و پایداری سیستم حلقه بسته بیش از پیش نمایان تر نمود. نکته قابل تأمل این است که چنین دینامیک مطلوبی به ازای افق‌های پیش‌بین بسیار کم رؤیت گردید. مسئله اثبات پایداری سیستم حلقه بسته و چالش‌های رویه‌روی آن مورد بحث و بررسی قرار گرفته و استفاده از مدل‌های معادل خطی تبارتکه‌ای برای سیستم‌های MLD و جامعیت‌بخشیدن به قضایای پایداری در این حوزه به عنوان چشم‌اندازی برای کارهای تحقیقاتی آینده مطرح شد.

سیگنال‌های مرجع همگرا نمی‌شوند. این همان مفهوم پایداری عملی^۱ است که در ادامه راجع به آن بحث خواهد شد. محدودیت دوم این قضیه، استفاده از شرط انطباق متغیر حالت بر نقطه تعادل در انتهای افق پیش‌بین است یعنی $x_e(T|t) = x_e$. وجود چنین شرط محدود کننده‌ای باعث می‌شود برای ارضای آن در کاربردهای مختلف، افق پیش‌بین عدد بزرگی انتخاب شود که خود این عامل منجر به افزایش مسئله پیچیدگی می‌شود. همچنین اشکال دیگر شرط این است که مجموعه شرایط اولیه‌ای که با شروع از آنها در ابتدای افق پیش‌بین منجر به ارضای شرط $x_e(T|t) = x_e$ در انتهای افق پیش‌بین می‌شود، عملاً به مجموعه‌ای با اندازه صفر می‌خواهد کرد [۲۲]. حال آن که در نتایج شبیه‌سازی در این مقاله نه تنها از چنین شرط محدود کننده‌ای استفاده نشده است بلکه همه آنها با افق پیش‌بین ۱ برای سیستم EMLD و افق ۲ برای سیستم MLD صورت گرفته و در گستره وسیعی از نقاط کاری حالت کار پایدار مشاهده شده است. این مشاهدات محرک این مطلب حیاتی هستند که برای مقوله پایداری سیستم‌های MLD باستی به دنبال تدوین قضایای کارامدتر و کاربردی‌تر بود.

ایده دیگر در مورد اثبات پایداری سیستم‌های MLD و کنترل کننده پیش‌بین متناظر با آنها این است که ابتدا با استفاده از تکنیک‌های تبدیل، همانند آنچه که در [۲۳] بیان شده، سیستم MLD را به سیستم خطی تبارتکه‌ای معادل آن تبدیل کرد و سپس از قضایای پایداری که برای کنترل پیش‌بین سیستم‌های PWA تبیین شده‌اند استفاده نمود. ولی هنوز قضایای جامعی که بتوان از آنها در مورد اثبات پایداری کنترل طراحی شده برای مبدل باک-بوست در این مقاله استفاده نمود وجود ندارد. دو مشکل عمدۀ در مورد کارهای موجود این است که اولاً تنها حالت خاصی از سیستم‌های خطی تبارتکه‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد و دوم این که مفهوم پایداری مورد بحث در آنها نشأت گرفته از مفاهیم کلاسیک پایدار مجانبی و یا نمایی حول نقطه تعادل سیستم است که همان طوری که قبلاً نیز اشاره شد کنترل پیش‌بین مبدل باک-بوست بر مبنای مدل MLD یکی از نمونه‌هایی است که نمی‌توان از چنین تعاریفی در مورد آن استفاده نمود و باستی متول به مفاهیم پایداری عملی در این مورد شد. در [۲۴] یک کنترل کننده پیش‌بین برای سیستم‌های خطی تبارتکه‌ای گستته-زمان مطرح شده است. سیستم PWA مورد بحث در این مقاله فاقد ورودی‌ها و متغیرهای حالت گستته است. همچنین نواحی مختلفی که در آن دینامیک‌های افاین^۲ سیستم خطی تبار در آن تعریف می‌شوند تنها تابعی از متغیر حالت سیستم بوده و مستقل از ورودی کنترلی می‌باشد. خصاف بر این، مسئله پایداری نامی در قالب پایداری مجانبی حول نقطه تعادل سیستم خطی تبار مورد مطالعه قرار گرفته است. همه این محدودیت‌ها منجر به این می‌شود که نتوان از قضایای پایداری مطروح در [۲۴] برای اثبات پایداری سیستم حلقه بسته مبدل باک-بوست ارائه شده در این مقاله استفاده نمود. مدل PWA برای مطالعات پایداری در [۲۵] مشابه [۲۴] بوده با این تفاوت که در [۲۵] با در نظر گرفتن ورودی‌های اغتشاش، مطالعات پایداری از حالت نامی به مطالعات پایداری مقاوم تعمیم داده شده‌اند. در [۲۶] مسئله پایداری نامی برای کنترل پیش‌بین سیستم‌های خطی تبارتکه‌ای مورد بررسی قرار گرفته است. مدل PWA در این مقاله از نظر تعریف نواحی مختلفی که در آن دینامیک‌های افاین قرار دارند کلی تر بوده و توسط هم متغیر حالت و هم

1. Practical Stability
2. Affine

- [17] A. Bemporad and M. Morari, "Control of systems integrating logic, dynamic and constraints," *Automatica*, vol. 35, no. 3, pp. 407-427, Mar. 1999.
- [18] F. D. Torrisi and A. Bemporad, "HYSDEL-a tool for generating computational hybrid models for analysis and synthesis problems," *IEEE Trans. on Control Systems Technology*, vol. 12, no. 2, pp. 235-249, Mar. 2004.
- [19] M. Hejri, A. Giua, and H. Mokhtari, "On the complexity and dynamical properties of mixed logical dynamical systems via an automaton based discrete-time hybrid automaton," *International J. of Robust and Nonlinear Control*, vol. 28, no. 16, pp. 4713-4746, 10 Nov. 2018.
- [20] C. Bohn and D. P. Atherton, "An analysis package comparing PID antiwindup strategies," *IEEE Control Systems Magazine*, vol. 15, no. 2, pp. 34-40, Apr. 1995.
- [21] D. Q. Mayne, J. B. Rawlings, C. V. Rao, and P. O. M. Scokaert, "Constrained model predictive control: stability and optimality," *Automatica*, vol. 36, no. 6, pp. 789-814, Jun. 2000.
- [22] B. Picasso, S. Pancanti, A. Bemporad, and A. Bicchi, "Receding-horizon control of LTI systems with quantized inputs," *IFAC Analysis and Design of Hybrid Systems*, vol. 36, no. 6, pp. 259-264, Jun. 2003.
- [23] A. Bemporad, "Efficient conversion of mixed logical dynamical systems into an equivalent piecewise affine form," *IEEE Trans. on Automatic Control*, vol. 49, no. 5, pp. 832-838, May 2004.
- [24] M. Lazar, W. P. M. H. Heemels, S. Weiland, and A. Bemporad, "Stabilizing model predictive control of hybrid systems," *IEEE Trans. on Automatic Control*, vol. 51, no. 11, pp. 1813-1818, Nov. 2006.
- [25] P. Sindareh Esfahani and J. K. Pieper, "H_∞ model predictive control for constrained discrete-time piecewise affine systems," *International J. of Robust and Nonlinear Control*, vol. 28, no. 6, pp. 1973-1995, 1 Apr. 2018.
- [26] D. Q. Mayne and S. Rakovic, "Model predictive control of constrained piecewise affine discrete-time systems," *International J. of Robust and Nonlinear Control*, vol. 13, no. 3-4, pp. 261-279, Mar./Apr. 2003.
- [27] R. P. Aguilera and D. E. Quevedo, "Stability analysis of quadratic MPC with a discrete input alphabet," *IEEE Trans. on Automatic Control*, vol. 58, no. 12, pp. 3190-3196, Dec. 2013.
- [28] R. P. Aguilera and D. E. Quevedo, "Predictive control of power converters: designs with guaranteed performance," *IEEE Trans. on Industrial Informatics*, vol. 11, no. 1, pp. 53-63, Feb. 2015.
- [29] J. Rodriguez and P. Cortes, *Predictive Control of Power Converters and Electrical Drives*, John Wiley & Sons, 2012.
- [30] T. Geyer, *Model Predictive Control of High Power Converters and Industrial Drives*, John Wiley & Sons, Inc., 2016.

محمد هجری مدارک کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را به ترتیب در سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۱ در مهندسی برق، گرایش قدرت از دانشگاه‌های تبریز و صنعتی شریف دریافت نمود. وی موفق به اخذ مدرک دکتری خود در سال ۱۳۸۹ در مهندسی برق و در قالب برنامه همکاری مشترک بین دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه کالیفرنیا ایالتی گردید. نامبرده همکاری‌های متعددی با صنایع و مراکز تحقیقاتی مختلف از جمله شرکت ریخنه گری تراکتورسازی ایران، شرکت فولاد خوزستان، شرکت برق منطقه‌ای آذربایجان، پالایشگاه تبریز و مرکز تحقیقات نیرو (متن) داشته است. همچنین وی در سال ۱۳۸۹ موفق به دریافت بورسیه دوره پسادکتری از دانشکده مهندسی برق دانشگاه سوئد KTH گردید. ایشان از سال ۱۳۹۱ تاکنون به عنوان عضو هیأت علمی دانشکده مهندسی برق دانشگاه صنعتی سهند تبریز مشغول به فعالیت می‌باشد. زمینه‌های تحقیقاتی مورد علاقه وی مشتمل بر نظریه کنترل و کاربردهای آن در الکترونیک قدرت، انرژی‌های نو و سیستم‌های قدرت می‌باشد.

۸- سپاسگزاری

نویسنده مقاله بر خود لازم می‌داند به مصادر «من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق» از زحمات بی‌دریغ اساتید بزرگوار خود جناب آقايان دکتر حسین مختاری از دانشگاه صنعتی شریف و دکتر آساندرو جوا از دانشگاه کالیفرنیا ایالتی کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورد.

مراجع

- [1] A. van der Schaft and H. Schumacher, *An Introduction to Hybrid Dynamical Systems*, London: Springer-Verlag, 1999.
- [2] J. Lunze and F. Lamnabhi-Lagarrigue, *Handbook of Hybrid Systems Control*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
- [3] R. W. Erickson and D. Maksimovic, *Fundamentals of Power Electronics*, Kluwer Academic, 2001.
- [4] S. Bacha, I. Munteanu, and A. I. Brateu, *Power Electronic Converters Modeling and Control with Case Studies*, London: Springer Verlag, 2014.
- [5] J. Han, B. Zhang, and D. Qiu, "Unified model of boost converter in continuous and discontinuous conduction modes," *IET Power Electronics*, vol. 9, no. 10, pp. 2036-2043, Aug. 2016.
- [6] J. Han, B. Zhang, and D. Qiu, "Bi-switching status modeling method for DC-DC converters in CCM and DCM operations," *IEEE Trans. on Power Electronics*, vol. 32, no. 3, pp. 2464-2472, Mar. 2017.
- [7] H. Molla-Ahmadian, A. Karimpour, N. Pariz, and F. Tahami, "Hybrid modeling of a DC-DC series resonant converter: direct piecewise affine approach," *IEEE Trans. on Circuits and Systems I: Regular Papers*, vol. 59, no. 12, pp. 3112-3120, Dec. 2012.
- [8] H. Molla-Ahmadian, F. Tahami, A. Karimpour, and N. Pariz, "Hybrid control of DC-DC series resonant converters: the direct piecewise affine approach," *IEEE Trans. on Power Electronics*, vol. 30, no. 3, pp. 1714-1723, Mar. 2015.
- [9] P. Karamanakos, T. Geyer, and S. Manias, "Direct model predictive current control strategy of DC-DC boost converters," *IEEE J. of Emerging and Selected Topics in Power Electronics*, vol. 4, no. 1, pp. 337-346, Dec. 2013.
- [10] P. Karamanakos, T. Geyer, and S. Manias, "Direct voltage control of DC-DC boost converters using enumeration-based model predictive control," *IEEE Trans. on Power Electronics*, vol. 29, no. 2, pp. 968-978, Dec. 2014.
- [11] G. Beccuti, G. Papafotiou, and M. Morari, "Optimal control of the buck DC-DC converter operating in both the continuous and discontinuous conduction regimes," in *Proc. of the 45th IEEE Conf. on Decision & Control*, pp. 6205-6210, San Diego, CA, USA, 13-15 Dec. 2006.
- [12] T. A. F. Theunisse, J. Chai, R. G. Sanfelice, and W. P. M. H. Heemels, "Robust global stabilization of the DC-DC boost converter via hybrid control," *IEEE Trans. on Circuits and Systems-I: Regular Papers*, vol. 62, no. 4, pp. 1052-1061, Apr. 2015.
- [13] M. Hejri and H. Mokhtari, "Global hybrid modeling and control of a buck converter: a novel concept," *International J. of Circuit Theory and Applications*, John Wiley and Sons, Inc., vol. 37, no. 9, pp. 968-986, Nov. 2009.
- [14] M. Hejri and H. Mokhtari, "Hybrid predictive control of a DC-DC boost converter in both continuous and discontinuous current modes of operations," *Optimal Control, Applications and Methods*, vol. 32, no. 3, pp. 270-284, May/Jun. 2011.
- [15] M. Hejri and A. Giua, "Hybrid modeling and control of switching DC-DC converters via MLD systems," in *Proc. of the IEEE Int. Conf. on Automation Science and Engineering*, pp. 714-719, Trieste, Italy, 24-27 Aug. 2011.
- [16] M. Hejri and H. Mokhtari, "Hybrid modeling and control of a DC-DC boost converter via extended mixed logical dynamical systems (EMLDs)," in *Proc. of the 5th Annual Int. Power Electronics, Drive Systems and Technologies Conf., PEDSTC'14*, pp. 373-378, Tehran, Iran, 5-6 Feb. 2014.